

Le Concert Olympique

olv. **Jan Caeyers**

Till Fellner piano

Antje Weithaas viool

Maximilian Hornung cello

zo 12 nov 2017 / Grote podia / Blauwe zaal

20 uur / pauze ± 21.15 uur / einde ± 22.35 uur

inleiding 19.15 uur / Liesbeth Segers / Blauwe foyer

**Ken uw klassiekers
2017-2018**

Orkest van de Achttiende Eeuw &
Maria João Pires, Ashot Khachatourian piano
wo 13 sep 2017

Le Concert Olympique & Arnold Schönberg Chor olv. Jan Caeyers
za 30 sep 2017

**Le Concert Olympique olv. Jan Caeyers
zo 12 nov 2017**

Bach Concentus olv. Ewald Demeyere
do 25 jan 2018

ChorWerk Ruhr olv. Florian Helgath
vr 9 feb 2018

Akademie für Alte Musik Berlin & Jean-Guihen Queyras cello
vr 2 mrt 2018

Le Concert Olympique
Jan Caeyers muzikale leiding
Till Fellner piano
Antje Weithaas viool
Maximilian Hornung cello

Joseph Haydn (1732-1809)

Symfonie nr 104 in D 'De Londense'

30'

Allegro

Andante

Menuet

Spirituoso

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Concerto voor viool, cello, piano en orkest in C, opus 56

'Tripelconcerto'

45'

Allegro

Largo

Rondo alla Polacca

pauze

Ludwig van Beethoven

Concerto voor piano en orkest nr 5 in Es, opus 73

45'

Allegro

Adagio un poco moto

Rondo. Allegro ma non troppo

Egmont Ouverture, opus 84

10'

Gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling / concert /
tentoonstelling van uw keuze.

Grand café deSingel drankjes / hapjes / snacks
uitgebreid tafelen / open alle dagen: 9-24 uur
informatie en reserveren: +32 (0)3 237 71 00 of
www.grandcafedesingel.be

Cd-verkoop Bij onze concerten worden occasioneel
cd's te koop aangeboden door
La Boite à Musique / Coudenberg 74 / Brussel / +32
(0)2 513 09 65 / www.classicalmusic.be

Reageer en win

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar,
appreciatie, ... betreffende het programma van deSingel
met andere toeschouwers delen. Selecteer hiervoor
voorstelling / concert / tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans
om tickets te winnen.

Concertvleugels Met bijzondere dank aan Ortwin
Moreau voor het stemmen en het onderhoud van de
concertvleugels van deSingel
Moreau Pianoservice / Kapucinessenstraat 32 / 2000
Antwerpen / +32 (0)486 83 63 98
www.moreau-pianoservice.be

Dit concert wordt gesponsord door

Deloitte
Private

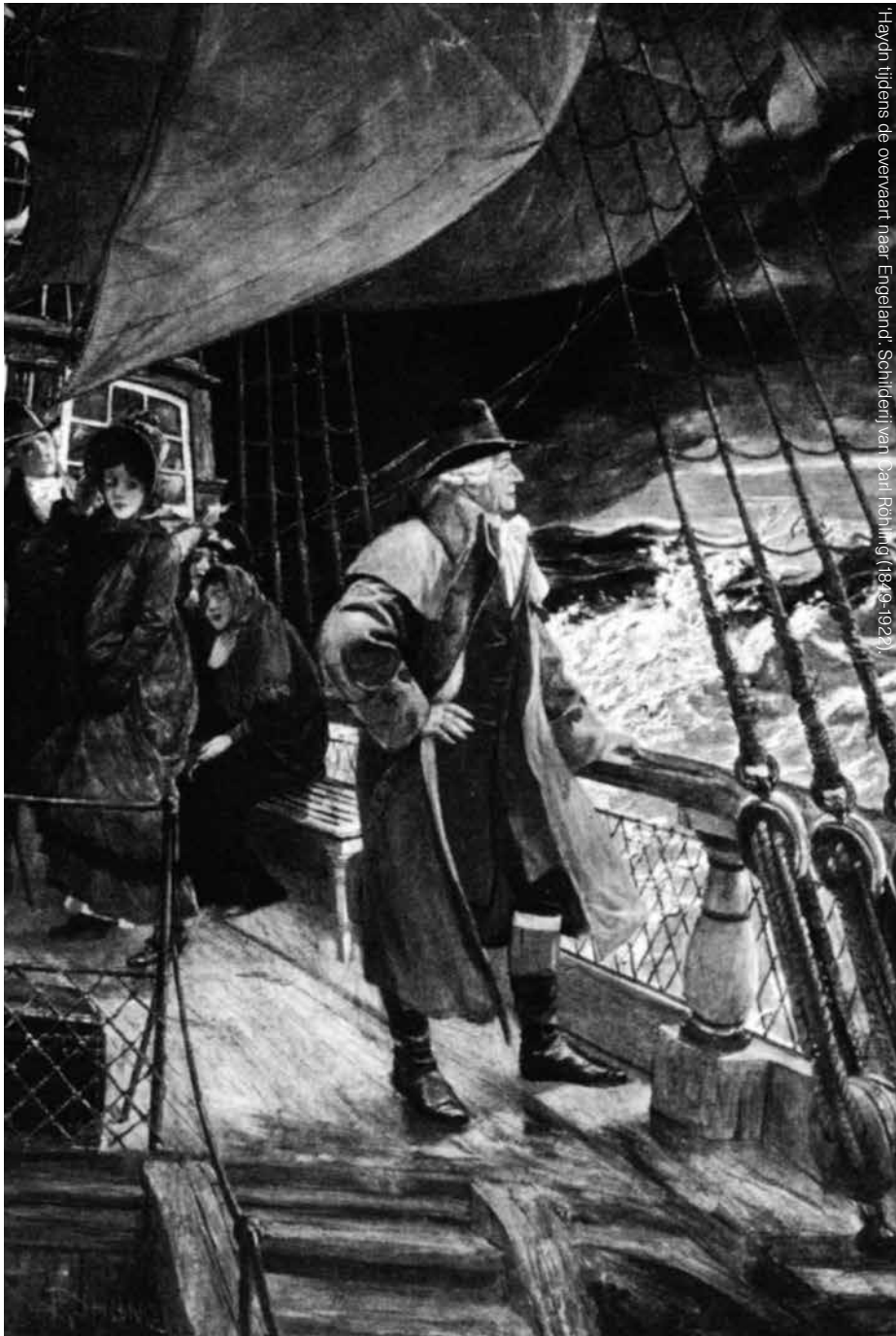
Openbare concerten

Het is niet geheel ondenkbeeldig dat u deze tekst leest in een fraai klinkende concertzaal vol comfortabele blauwe zetels, met rondom u een aanzienlijke schare concertgangers die zich doorheen dezelfde tekst ploegt in afwachting van het orkest dat de *bühne* betreedt. Het bijwonen van een concert doorstaat de vergelijking met een ritueel: u heeft een bescheiden duit geofferd om deze tempel der kunsten te mogen betreden en neemt straks collectief een respectabele stilte in acht wanneer de hogepriesters der muziek, gehuld in pak, das of elegante jurk, de violen voor u stemmen om u met ceremoniële ijver en precisie een blik te gunnen op het ideeëngoed van twee grootmeesters. Is het groepsmatig beleven van muziek wellicht zo oud als de menselijke soort, dan is het georganiseerde openbare concert zoals wij het nu kennen dat veel minder. Pas in 1637 opende in Venetië het Teatro San Cassiano de deuren, het oudste publiek toegankelijke opera- en daarmee tevens concerthuis in Europa. Voor het eerst werd het mogelijk om, zoals wij het nu kennen, kaartjes te kopen voor een muziekvoorstelling en was men niet meer louter aangewezen op akoestische pump and circumstance in de kerk of een uitnodiging aan een adellijk hof. Hoewel het fenomeen snel aansloeg en vooral Venetië en Napels zich in een mum van tijd ontpopten tot heuse operasteden, bleef het voor de instrumentale muziek nog wel een poos wachten op een soortgelijke evolutie. In 1710 zien we in Londen de oprichting van de 'Academy of Ancient Music', een concertvereniging die een 65-tal instrumentalisten en zangers ter beschikking had voor wat al spoedig zou uitgroeien tot een goed bezochte concertreeks. Geïnspireerd door dat succes volgden kort daarna ook de concurrerende 'Professional Concerts'. In 1725 richtten Anne en André Philidor 'Le Concert Spirituel' op, een Parijs instituut dat zich tot 1790 profileerde met de uitvoering van religieuze muziek: de eredienst liet men achterwege, de bijhorende muziek kreeg voortaan de onverminderde aandacht. Vanaf 1783 betekende het ondernemerschap van Wolfgang Amadeus Mozart een grote doorbraak voor het concertleven in de stad Wenen: tijdens de vastenperiode waren de operahuizen er traditioneel gesloten en Mozart maakte van die lacune graag gebruik om zijn pianoconcerti in de markt te zetten middels een reeks intekenconcerten in eigen

beheer. Een kleine twintig jaar later zou de jonge Ludwig van Beethoven op een soortgelijke manier zijn eerste openbare concerten geven in Wenen: voor een zogenaamde 'Akademie' moest hij fondsen werven, muzikanten ronselen, een zaal huren, adverteren in de krant en zelfs vanop zijn privé-adres kaartjes verkopen. Ook in andere steden, zoals Berlijn (Singakademie, 1790/91) en Leipzig (Gewandhaus, 1781) ontstaan rond die periode verschillende concertverenigingen, met een vaste residentie. Joseph Sonnleithner lag in 1812 mee aan de basis van de 'Gesellschaft der Musikfreunde', het instituut waaruit ondermeer de Wiener Philharmoniker zouden groeien.

Vrij kunstenaarschap

De stroomversnelling waarin het openbare concertleven terechtkwam vanaf de laatste jaren van de 18de eeuw loopt niet toevallig parallel met de ontwikkeling van een nieuw statuut voor de professionele musicus, met name dat van zelfstandig of vrij-scheppend kunstenaar. Tot het einde van de 18de eeuw werkte een muzikant beroepshalve doorgaans in vast dienstverband, hetzij aan een adellijk hof, hetzij voor de kerk, hetzij in opdracht van een stad of van het leger. Dat was het geval voor Mozart, die in dienst was van de aartsbisschop van Salzburg, maar ook van Joseph Haydn, die kapelmeester was aan het hof van de familie Esterházy, op een goede 50 km ten zuiden van Wenen. De jonge Ludwig van Beethoven speelde altviool in het hofkorkest in Bonn. Mozart vertrok in 1781 met slaande deuren uit Salzburg en hoopte op een aanstelling aan het keizerlijke hof in Wenen, of toch minstens in aristocratische kringen. Die aanstelling is er nooit gekomen, wat van Mozart enigszins tegen wil en dank de eerste zelfstandige componist maakte. In Haydn's geval verliep de overgang iets minder bruusk: na het overlijden in 1790 van zijn muziekminnende broodheer, prins Nikolaus I, liet diens zoon Anton weten niet langer aanspraak te maken op de diensten van de 58-jarige Joseph Haydn. Noblesse oblige evenwel: Haydn behield zijn jaarsalaris van 1400 gulden, moest zich officieel beschikbaar houden voor de Esterházy's, maar mocht de facto gaan en staan waar hij wilde. Al spoedig ruilde hij het afgelegen landgoed voor een stek in de stad en ondernam hij twee lange en vruchtbare concertreizen naar Londen. Ondermeer de 104de Symfonie is daarvan een directe resultante. Eerst in 1795 zou Haydn opnieuw in dienst treden van de Esterházy's, toen de musicofiele Nikolaus II

Haydn tijdens de overvaart naar Engeland. Schilderij van Carl Röhling (1849-1922)

het huis ging leiden. Tijdens zijn eerste heenreis naar Londen (in december 1790) en terugreis naar Wenen (juli 1792) hield Haydn een tussenstop in Bonn, waar hij tweemaal werd voorgesteld aan de jonge Ludwig van Beethoven. Onder de indruk van diens talent nodigde hij hem uit om in Wenen compositielessen te komen volgen. Dankzij bemiddeling van graaf Waldstein kreeg Beethoven de toestemming van de keurvorst van Bonn om af te reizen naar Wenen, met behoud van een bescheiden salaris. Ook die verhuis betekende voor Beethoven in praktijk het einde van zijn dienstverband en het begin van een loopbaan als zelfstandig klaviervirtuoos en componist. Bracht de nieuwe en ietwat ongeplande vrijheid voor elk van de drie componisten een nogal eigen financieel plaatje met zich mee, dan betekende ze op artistiek vlak een groot keerpunt, zowel voor hen persoonlijk als voor de op til staande 19de eeuw. Betrekkelijk snel immers zou de vrije, ongebonden musicus opgang maken: niet zelden hanteert men de term 'genie-esthetiek' om dit fenomeen te benoemen. Vooral met zijn capaciteiten als virtuoos op het klavier of de viool wist de musicus het publiek te charmeren en te overtroeven... maar verzekerde hij vooral de eigen broodwinning. Een groot deel van de sololiteratuur was niet langer bestemd om begrepen, laat staan uitgevoerd te worden door 'Kenner und Liebhaber', maar gold als munitie waarmee de componist-virtuoos uitpakte tijdens zijn concerten. Meer dan ooit tevoren werden originaliteit en individuele expressie naar waarde geschat, wat zich ondermeer vertaalde in een snelle evolutie van harmonische en vormelijke uitdrukkingsmiddelen.

Joseph Haydn: de 'Londense' Symfonie (1795)

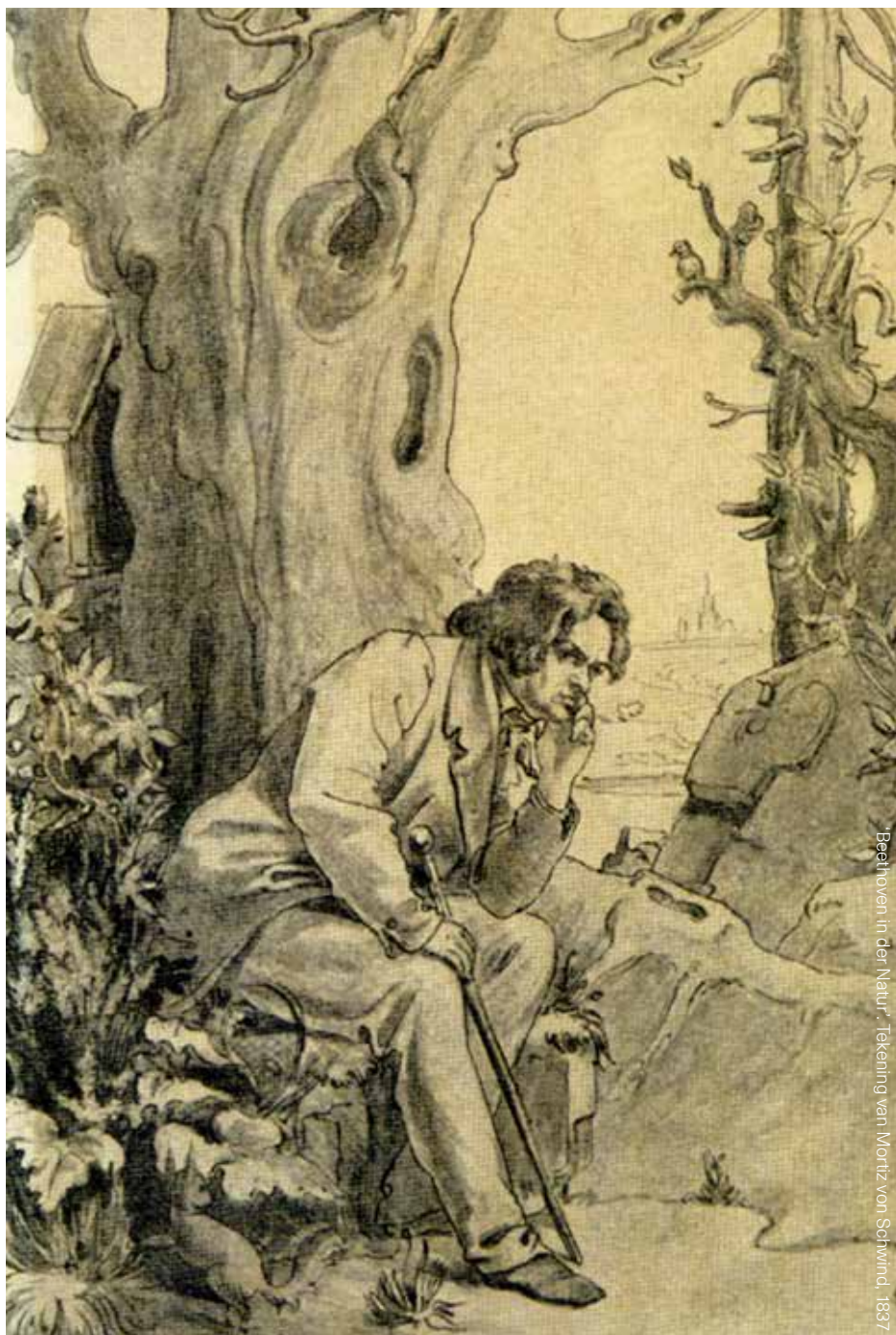
Ietwat verwarrend krijgt de 104de en tevens laatste symfonie van Haydn de bijnaam 'de Londense'. Zij bekroont nochtans een reeks van twaalf opeenvolgende symfonieën (93 t.m. 104), die Haydn integraal had geschreven voor het Londense publiek en die in de muziekgeschiedenis bekend staan als de Londense Symfonieën. Toen Haydn na het overlijden van vorst Nikolaus I Esterházy in september 1790 de handen vrij kreeg, kruiste zijn pad dat van Johann Peter Salomon (1745-1815). Salomon gold als één van de beste violisten uit zijn tijd, was van Duitse origine, maar werkte al geruime tijd in Londen. Daar was hij zowel primarius (concertmeester) als impresario (organisator) van de prestigieuze Academy of Ancient Music. Salomon

wist Haydn te strikken voor een concertreeks in Londen. Van januari 1791 tot juli 1792 verbleef Haydn in de bruisende metropool, waar hij de Academy of Ancient Music van achter het klavecimbel dirigeerde in zijn eigen symfonieën. De concerten genoten veel bijval, zo blijkt uit een aantal recensies: “Het eerste concert ter ere van Haydn vond gisteravond plaats en er is misschien wel nooit eerder zo'n muzikaal hoogtepunt geweest. Het is niet verwonderlijk dat wie van muziek houdt, geneigd is Haydn te bewonderen, ja zelfs te vereren, zoals wij onze Shakespeare.” Charles Burney tekende op dat “Haydn zelf dirigeerde vanachter het klavecimbel en het zien van deze beroemde componist fascineerde het publiek zozeer dat het met een aandacht en vreugde luisterde die bij mijn weten nog nooit in Engeland door instrumentale muziek is teweeggebracht. Het langzame deel moest herhaald worden en dat is nog nooit eerder waar ook ter wereld gebeurd.” Na al die jaren onder de gesloten stolp aan het hof van de Esterházy's was Haydn bijzonder verguld door de confrontatie met een dermate groot en enthousiast publiek en de vedettenstatus die hem te beurt viel. Met herwonnen inspiratie schreef hij maar liefst zes symfonieën en een opera ('L'anima del filosofo') voor de Londense Bühne. Medio 1791 al mocht hij in Oxford een eredoctoraat in ontvangst nemen. Van februari 1794 tot half augustus 1795 verbleef Haydn opnieuw in Londen, andermaal tot grote artistieke en financiële tevredenheid van alle betrokkenen. Ook dit tweede verblijf gaf aanleiding tot zes nieuwe symfonieën. In het voorjaar van 1795 werkte hij niet langer samen met de Academy of Ancient Music (Salomon had zich inmiddels teruggetrokken uit het concertleven), maar met de 'Opera Concerts', die een concertreeks organiseerden in het prestigieuze King's Theatre. Deze concerten werden regelmatig bijgewoond door de Engelse koninklijke familie en op 7 mei werd Haydn zelfs persoonlijk voorgesteld aan George III. Drie dagen eerder had ondermeer de 104de Symfonie mee op het programma gestaan. Haydn kon tijdens die voorjaarsreeks in 1795 beschikken over een voor die tijd uitzonderlijk groot orkest met meer dan zestig musici. De aanwezigheid van alleen al vierentwintig violen rechtvaardigde ook een fikse continuosectie met vier luiten, en een houtblazerspupiter waarin de hobo's, klarinetten en fagotten ook allen in viervoud bezet waren. In de 104de Symfonie komen daar nog dubbelbezette hoorns en trompetten, alsook een stel pauken bij.

De twaalf Londense Symfonieën, ook deze allerlaatste en allerlondenste, bekronen het omvangrijke en magistrale symfonische oeuvre van Joseph Haydn. Typerend voor alle twaalf is de langzame inleiding die aan het eerste deel voorafgaat. Beperkten die trage inleidingen zich in vroegere symfonieën tot enkele gebroken akkoorden, een soort van theatergordijn dat zich in een dertigtal seconden sierlijk opent, dan evolueerden ze in de laatste werken tot volwaardige structuurtjes van meer dan twee minuten die met een heuse coup de théâtre het snelle eerste deel voorbereidden. Ondermeer Beethoven zou zich in zijn vroege symfonieën dankbaar laten inspireren door deze aanpak. Het daaropvolgende eigenlijke eerste deel van de 104de Symfonie laat zich lezen als een sonatevorm, zij het één met slechts één in plaats van twee thema's: Haydn's hele loopbaan door vinden we die monothematische sonatevormen terug in sonates, strijkkwartetten, concerti en symfonieën. Net als Beethoven later besteedt Haydn (voor die tijd) verhoudingsgewijs veel aandacht aan de verwerking van dat thematisch materiaal. De twee middendelen kabbelen vrolijk en elegant verder. Sommige onderzoekers horen in het vinnige thema uit het vierde en laatste deel van de symfonie het Kroatische volksliedje 'O Jelena' (en inderdaad, Youtube brengt soelaas: een zekere gelijkenis valt niet ontkennen). Haydn voorziet dat deuntje van een bourdonbegeleiding en verhoogt daarmee het folkloristisch effect.

Ludwig van Beethoven: Tripelconcerto (1804)

Het Tripelconcerto is, als concept, een eerder uitzonderlijk werk. Sowieso telt de 19de eeuw amper concerti voor meer dan één solist; de dubbelconcerto's van Mendelssohn en Brahms vormen min of meer de bekendste uitzonderingen. Ook historisch lijken vergelijkingen tussen Beethovens Tripelconcerto en oudere, barokke werken geen hout te snijden. Tijdens de tweede helft van de 17de en de eerste helft van de 18de eeuw genoot het concerto grosso grosso populariteit: een tuttigroep dialogueert daarin met een kleinere groep zogenaamde 'favoriti'. Ondermeer Corelli en Handel schreven heel wat concerti grossi. Een groot verschil met Beethovens Tripelconcerto is evenwel de behandeling van de favoriti: nemen die het in de barokke concerti als een quasi onverdeelbaar clubje strijkers op tegen de rest, dan ligt dat bij Beethoven heel anders, simpelweg door de uiteenlopende klankkleur van de drie solisten. Meer ook dan in de

concertante symfonieën van Haydn en Mozart dialogeren de drie solisten onderling zeer uitgesproken. Beethovens aanpak lijkt nog het meest op die van een klaviertrio, dat zich orkestraal laat ondersteunen.

Beethoven schreef het gros van dit concerto in 1804 en zijn eerste biograaf, Anton Schindler, suggereerde achteraf dat de eerste bestemming en pianist ervan aartshertog Rudolph van Oostenrijk (1788-1831) was, in die tijd een leerling en vervolgens ook mecenas van Beethoven. Ondermeer Jan Caeyers verwijst die these naar de prullenmand, niet enkel op basis van de meer dan professionele pianistieke eisen die het werk stelt, maar eveneens omwille van de opdrachtverklaring: Beethoven droeg tal van werken op aan de aartshertog (ondermeer het Vijfde Pianoconcerto), terwijl het Tripelconcerto opgedragen werd aan een andere mecenas uit diezelfde aristocratische kringen, Joseph von Lobkowitz (1772-1816).

Ludwig van Beethoven: Egmontouverture (1809-1810)

Tijdens de zomer van 1809 vroeg de directie van het Weense Hoftheater aan Beethoven om muziek te schrijven bij het toneelstuk 'Egmont' van Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832). Beethoven ging met dubbele gaarnte in op die vraag. Ten eerste deelde hij het nationalistisch sentiment van vele Oostenrijkers tijdens de Napoleontische oorlogen. Nadat Napoleon zichzelf in 1804 tot keizer had gekroond, trok Beethoven de ondertitel van zijn derde symfonie, 'Bonaparte', weer in. In 1806 zou het werk in druk verschijnen met de meer neutrale ondertitel 'Eroica'. In 1805 was Napoleon met zijn troepen de stad Wenen binnengekomen en had hij de Oostenrijkers zonetultiem vernederd, dan toch minstens fiks geprovoceerd door in slot Schönbrunn 'in het bed van Maria Theresia te slapen'. Bij het begin van de zomer van 1809 hadden de Oostenrijkers in Wagram (ten noordoosten van Wenen) ook nog een (zoveelste) militaire nederlaag tegen de Fransen geleden. Goethes toneelstuk speelt zich weliswaar niet af in Oostenrijk, maar deelt wel die nationalistische ondertoon van een volk dat opstaat tegen zijn meedogenloze onderdrukker. De tweede reden waarom Beethoven zo graag toehapte was Goethe zelf. De inmiddels zestigjarige auteur gold als de intellectuele vader van de Duitstalige wereld en Beethoven wilde natuurlijk maar wat graag met hem op de selfie; de daartoe noodzakelijke ontmoeting zou overigens tot de zomer 1812 op zich laten wachten.

Werd Beethoven geacht om zich, conform de geldende mode van de toneelmuziek, te beperken tot een ouverture, enkele ariëttjes (eenvoudige deuntjes die de hoofdacteurs zongen met orkestbegeleiding), wat muziek voor de decorwissels en een opzwepende finale, dan leverde hij een aanzienlijk ambitieuzer werkstuk af, vol thema's en motieven die de hele tijd naar elkaar verwijzen en daardoor ietwat als leidmotieven avant la lettre fungeren. Niet enkel compliceerde Beethoven op die manier dermate het compositieproces dat de muziek pas klaar was tegen de vierde voorstelling, maar bovendien konden publiek en directie van het Hoftheater het resultaat absoluut niet smaken: zowel Goethes stuk als Beethovens muziek kregen achteraf geen 'Nachleben' meer. Enkel de ouverture zou deel blijven uitmaken van de canon.

Ludwig van Beethoven: Vijfde Pianoconcerto (1809)

Kort vòòr de opdracht voor 'Egmont', werkte Beethoven zijn Vijfde en tegelijk laatste Pianoconcerto af. Beethovens toenemende doofheid maakte hem inmiddels duidelijk dat hij het werk nooit zelf voor een publiek zou kunnen spelen; eind 1811 werd het door pianist Friedrich Schneider met veel bijval gecreëerd in het Gewandhaus in Leipzig en enkele maanden later nam Beethovens oud-leerling Carl Czerny de Weense première voor zijn rekening. Net als het Vierde Pianoconcerto droeg Beethoven ook dit werk op aan zijn pupil en mecenas aartshertog Rudolph van Oostenrijk. Dit laatste concerto verschilt qua opvatting aardig van zijn voorgangers. Het werk begint immers al meteen met een lang uitgesponnen, schijnbaar geïmproviseerde solo van de pianist, af en toe gekruid met enkele akkoorden van het orkest. Het Weense publiek was weliswaar vertrouwd met zulke geïmproviseerde 'cadenza's', maar verwachtte die, in aansluiting bij de traditie van Mozarts klavierconcerti (en ook van Beethovens vier eerdere genregenoten), als uitsmijter van het eerste deel en nog niet bij het begin. De vergelijking met Haydns trage, theatrale symfonische inleidingen dringt zich vanavond natuurlijk op, maar Beethoven gaat veel verder: de introductie keert net voor de reprise terug, eveneens op een moment waarop men dit niet zou verwachten. Ook in eerdere werken als de 'Sonate Pathétique' had Beethoven de inleiding al gerecycleerd als een vorm van refrein en haar op die manier de status verleend van een structuurgevend element. Op de plaats van de eigenlijke cadenza, helemaal op het einde van het eerste deel, schrijft

Beethoven - en ook dat is nieuw - meteen tot in de kleinste details uit wat de pianist hoort te spelen en laat hij geen millimeter ruimte voor improvisatie: "non si fa una cadenza, ma s'attacca subito il seguente" ("speel geen cadenza, maar ga onmiddellijk verder"). Beethoven zou later ook de cadenza's van zijn vier eerdere concerten noot voor noot uitwerken, om te vermijden dat een nieuwe generatie van al te zeer op bravoure gerichte pianisten hier zou "steigeren" ... met "ingestudeerde en betekenisloze trekjes". Die tweede cadenza, zo men wil, uit het Vijfde Concerto bestaat uit een samenstelling van materiaal uit de eerste twee thema's. Door deze twee ingenieuze ingrepen (introductie-cadenza die terugkeert in het midden van het eerste deel en slotcadenza die gebaseerd is op de eerste twee thema's) creëert Beethoven een erg compact en doelgericht eerste deel, dat nochtans al meteen twintig minuten duurt. Al vòòr de creatie was de klavierreductie van het concerto in druk beschikbaar, wat de ware muzikliefhebber toeliet om reeds kennis te maken met het werk. Beethoven had voor sommige moeilijke trekken ossia-passages voorzien, die ook dit concerto speelbaar maakten voor de betere liefhebber. In die klavierreductie valt Beethovens gedetailleerde aanpak op: niet alleen in de cadenza's, maar ook op andere plaatsen duidt hij minutieus de gewenste articulatie en het pedaalgebruik aan.

Slotbeschouwing

Tussen de werken die vanavond op het programma staan ligt een tijdsspanne van slechts vijftien jaar. Dat is verrassend omdat, ondanks de grote maatschappelijke gelijkenissen in hun ontstaanscontext (een doorbrekende openbare concertcultuur, financiële en artistieke onafhankelijkheid van de componist), ook heel duidelijk blijkt welke snelle evolutie zich in die tijd had voltrokken, mede dankzij die componisten, Beethoven in het bijzonder. Vooral het mijlpaalgehalte van Beethovens Vijfde Pianoconcerto kunnen we niet ontkennen. Net die strakke, doelgerichte aanpak van het eerste deel immers, met een bijzonder minutieus uitgeschreven partituur, typeert hoezeer de genie-esthetiek waarover we eerder spraken hand in hand gaat met een opkomend 'opus-denken': de factor improvisatie, die tot het einde van de 18de eeuw zo wezenlijk present was, maakte snel plaats voor een volledig afgewerkte compositie, waarvan de geniale schepper alle details heeft vastgelegd. De partituur is uitgegroeid tot een ceremonieel script; de uitvoering krijgt steeds meer het gehalte van een heilig ritueel.

Le Concert Olympique

muzikale leiding

Jan Caeyers

1ste viool

Friedemann Breuninger

(concertmeester)

Dimitri Stambulski

Liebeth Baelus

Ludwine Beuckels

Clara Jaszczyzyn

Marie Heinen

Susanne Schäffer

Jérôme Mathieu

Nikita Akulov

2de viool

Robert Korn

Marit Vliegenthart

Cedric Allard

Femke Verstappen

Anna Urpina

Paulina Sokolowska

Atsuko Neriishi

Emily Wu

altviool

Florian Peelman

Faycal Cheboub

Muriel Razavi

Benja Kaminski

Gergely Kota

Nina Poskin

cello

Tom Van Landschoot

Steven Caeyers

Johannes Burghoff

Agnieszka Kolodziej

Mart Caeyers

contrabas

Matthias Botzet

Ronald Vitzthum

Christos Komissopulos

fluit

Anna Saha

Katelijne Franssens

hobo

Luk Nielandt

Christian Impaziente

klarinet

Manfred Stimez

Norbert Amon

fagot

Alain Cremers

Julia Gutschlhofer

hoorn

Peter Bromig

Catherine Eisele

ntb

Jennifer Smoak

trompet

Serge Rigamont

Jonas Van Hoeydonck

pauken

Koen Wilmaers

Le Concert Olympique

Le Concert Olympique, het orkest van Jan Caeyers, werd in 2010 opgericht en debuteerde met twee ophefmakende concerten in deSingel te Antwerpen waar het orkest van bij de start in residentie is. Sedertdien concerteert het in de belangrijkste concertzalen in België: Brussel (Flagey, waar het orkest een tweede residentie heeft), Antwerpen, Brugge, Leuven en Hasselt. Sedert 2012 is zij ook actief op internationale concertpodia en trad zij op in prestigieuze zalen zoals het Concertgebouw te Amsterdam en de Doelen te Rotterdam en in november 2013 in het wereldvermaarde Musikverein in Wenen. Jan Caeyers wil met dit eigen orkestapparaat zijn uitgediepte visie op Beethoven (en diens tijdgenoten) muzikaal gestalte geven. Daarom heeft hij 45 musici rondom zich geschaard: collega's en vrienden die hij heeft leren kennen tijdens producties in binnen- en buitenland en een hele reeks jongere muzikanten die hij zorgvuldig heeft uitgekozen. Al deze musici delen met de dirigent de liefde voor de muziek en de ambitie om op een verantwoorde wijze de muziek van de Weense Klassiekers te spelen. Zij willen op zoek gaan naar een uitvoeringsstijl die tegelijkertijd historisch gemotiveerd én eigentijds is. Beethoven staat vanzelfsprekend centraal in de programmering. Le Concert Olympique speelt niet alleen zijn bekende symfonieën en concertto's, maar brengt ook minder bekende en zelden gespeelde composities van Beethoven, waaronder de grote koorwerken die de volgende seizoenen gebracht worden met het beroemde Arnold Schönbergkoor uit Wenen.

Le Concert Olympique komt slechts enkele keren per jaar samen. De exclusiviteit van elke productie moet immers garant staan voor een hoge kwaliteit van beleving en betrokkenheid, zowel bij spelers als publiek. Het feestelijke karakter van de concerten wordt bovendien vergroot door het opmerkelijke feit dat **Le Concert Olympique gekleed wordt door het Antwerpse modehuis Maison Anna Heylen**. Deze samenwerking illustreert de basisambitie van Le Concert Olympique: de tijdloosheid van de traditie koppelen aan een frisse, eigentijdse beleving. Le Concert Olympique verwijst expliciet naar Le Concert de la Société Olympique dat tussen 1782 en 1789 de belangrijkste concertorganisatie in Parijs was. Le Concert de la Société Olympique heeft vooral opzien gebaard door de bestelling in 1785 van zes symfonieën bij Joseph Haydn (de Parijse symfonieën). Deze bestelling wordt algemeen beschouwd als de geboorte van de moderne klassieke symfonie. Sedert 2013 is Le Concert Olympique 'orkest in residentie' van de Universiteit te Leuven en wordt zij gesteund door de Vlaamse Gemeenschap. Vandaag wordt zij **structureel gesponsord door Deloitte**.

www.leconcertolympique.eu

Jan Caeyers

Jan Caeyers is dirigent en musicoloog. Hij leefde, studeerde en werkte vele jaren in Wenen. Van 1993 tot 1997 was hij in die stad ook assistent van Claudio Abbado bij het Gustav Mahler Jugend Orchester. Bij die gelegenheid werkte hij ook nauw samen met Bernard Haitink en Pierre Boulez. Tot 2003 was hij directeur van de

Beethoven Academie, een orkest waarmee hij jarenlang 'artiest in residentie' was in de Singel te Antwerpen en waarmee hij concerten gaf in de belangrijkste concertzalen van Europa: het Musikverein te Wenen, het Mozarteum te Salzburg, het Concertgebouw in Amsterdam, het Cité de la Musique in Parijs, het Auditorio Nacional in Madrid, enz. Daarnaast was Jan Caeyers als freelance dirigent actief aan de Opera van Stuttgart en bij orkesten in Berlijn, Parijs, Madrid, Barcelona, Granada, Firenze en Praag, en bij de Filharmonie in Vlaanderen. Hij dirigeerde ook Europese topkoren zoals het Arnold Schönberg Chor in Wenen en het Nederlands Kamerkoor. De voorbije jaren werkte hij vooral aan een Beethovenbiografie die in 2009 verscheen bij De Bezige Bij in Amsterdam. Jan Caeyers schreef ook een theatermonoloog Beethovens onsterfelijke geliefde, die in september 2013 officieel in première ging. Sedert oktober 2010 is Jan Caeyers opnieuw voltijds als professor aan de universiteit te Leuven verbonden. In december 2010 werd hij door Klara en het Muziekcentrum Vlaanderen uitgeroepen tot 'Muziekpersoonlijkheid van het jaar'.

www.leconcertolympique.eu/nl/jan-caeyers/dirigent

Till Fellner

Till Fellner studeerde in zijn geboortestad Wenen bij Helene Sedo-Stadler, Alfred Brendel, Meira Farkas, Oleg Maisenberg en Claus-Christian Schuster. Het winnen van de Eerste Prijs in de prestigieuze Clara Haskil Competition in Vevey, Zwitserland betekende in 1993 de start van zijn

internationale carrière. Hij is sindsdien een veelgevraagd solist bij de belangrijkste orkesten, festivals en concertzalen wereldwijd. In 2013 werd Fellner ook docent aan de Hochschule der Künste in Zürich. Fellner werkte reeds samen met grote namen als Claudio Abbado, Vladimir Ashkenazy, Herbert Blomstedt, Semyon Bychkov, Christoph von Dohnányi, Nikolaus Harnoncourt en Sir Charles Mackerras. Met de Britse tenor Mark Padmore vormt Fellner een vaste liedduo. Samen brachten ze in 2016 een creatie van Hans Zender en toerden ze in februari 2017 door Japan. Staan op de agenda in het seizoen 2017-18: een debuut met het New York Philharmonic Orchestra onder de baton van Christoph Eschenbach, concerten met Le Concert Olympique, Mozarteumorchester Salzburg, Chicago Symphony Orchestra en het Rotterdams Philharmonisch Orkest én een ambitieus Schubertproject, voorgesteld op het Schubertiade Festival. Fellner focuste zich de afgelopen jaren op twee mijlpalen uit het pianorepertoire: Bachs 'Das wohltemperierte Klavier' en Beethovens 32 pianosonates. Die laatste cyclus bracht hij tussen 2008 en 2010 in New York, Washington, Tokio, Londen, Parijs en Wenen. Deze en andere werken werden inmiddels uitgebracht op plaat bij ECM. Voor zijn opname van Brahms' Pianokwintet - met het Belcea Quartet, een van Fellners geliefkoosde muzikale partners - ontving hij in 2016 de 'Diapason d'Or de l'Année'. Daarnaast draagt Fellner ook de hedendaagse muziek een warm hart toe. Hij stond in voor de wereldpremières van werken van Kit Armstrong, Harrison Birtwistle,

Thomas Larcher, Alexander Stankovski en Hans Zender.

www.tillfellner.com

Antje Weithaas

Antje Weithaas nam als vierjarige voor het eerst de viool vast. Studies aan de Hochschule für Musik 'Hanns Eisler' in Berlijn bij Werner Scholz en verschillende overwinningen op internationale vioolcompetities volgden. Weithaas doceerde aan de Universität der Künste Berlin en werd in 2004 benoemd tot professor viool aan de universiteit waar ze ooit zelf studeerde. Weithaas' muzikale persoonlijkheid staat bol van energie, intelligentie, technisch meesterschap en charismatische présence. Haar repertoire reikt van de grote concerto's van Mozart, Beethoven en Schumann tot nieuwere werken als Jörg Widmanns Vioolconcerto, moderne klassiekers van Prokofjev en Ligeti of minder bekende werken van Hartmann en Schoeck. Als soliste schitterde Weithaas reeds aan de zijde van Duitslands grootste orkesten en internationale toporkesten uit de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Scandinavië en Azië. Ze werkte samen met maestro's als Vladimir Ashkenazy, Dmitri Kitayenko, Sir Neville Marriner, Marc Albrecht, Yakov Kreizberg, Sakari Oramo en Carlos Kalmar. Met dirigent Antonello Manacorda heeft ze een bijzonder nauwe band. Met het Arcanto Quartett (met Daniel Sepec, Tabea Zimmermann en Jean-Guihen Queyras) toerde ze de wereld rond. Ook met het Swedish Chamber Orchestra en de Kammersymphonie Leipzig werkt Weithaas geregeld samen. Seizoen 2017-2018 lijkt een

aaneenschakeling van hoogtepunten: concerten met het Mozarteum Orchestra Salzburg, het Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, het Belgrade Philharmonic Orchestra en het Concerto Budapest, een debuut met het Tokyo Symphony Orchestra en een tournee met Le Concert Olympique onder leiding van Jan Caeyers. Weithaas speelde reeds een uitgebreide discografie samen. Haar integrale opnames van J.S. Bachs en Ysaÿes solosonates werden bijzonder lovend onthaald. Recent nog verschenen op het cpo-label volume 2 en 3 van Max Bruchs complete oeuvre voor viool en orkest, met de NDR Radiophilharmonie onder de baton van Hermann Bäumer.

antje-weithaas.de

Maximilian Hornung

Maximilian Hornungs muzikale carrière nam zijn aanvang met studies in Zürich en Berlijn, bij gerenommeerde docenten als Eldar Issakadze, Thomas Grossenbacher en David Geringas. Gepassioneerd door kamermuziek won hij in 2007 met het Tecchler Trio de prestigieuze ARD Musik Wettbewerb. Hij was pas 23 toen hij de felbegeerde positie van aanvoerder van de cellopupiter van het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks verwierf. Na vier leerrijke jaren bij dit toporkest, besliste Hornung om voluit voor een carrière als solist en kamermusicus te gaan. Tegenwoordig treedt Hornung op met grote orkesten als London Philharmonic Orchestra, Tonhalle Orchestra Zürich, Czech Philharmonic en Wiener Symphoniker onder de baton van dirigenten als Daniel Harding, Yannick Nézet-Séguin,

Mariss Jansons, Bernard Haitink, Manfred Honeck, Antonello Manacorda en Kristjan Järvi. Tot zijn kamermuziekpartners behoren Anne-Sophie Mutter, Antje Weithaas, Hélène Grimaud, Daniil Trifonov, Christian Tetzlaff, Lisa Batiashvili, François Leleux, het Arcanto Quartett en Cuarteto Casals. Op festivals als die van Salzburg, Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern, Rheingau en Luzern is Hornung een graag geziene gast. Tijdens 2017-2018 debuteert Hornung met het MDR Sinfonieorchester, het Orchestre National de France, Tapiola Sinfonietta en het Swedish Radio Symphony Orchestra. Hij keert ook terug naar het Bern Symphony Orchestra, het Florida Orchestra, de Kammerakademie Potsdam en het Münchener Kammerorchester. In september 2018 wordt hij artistiek directeur van het VivaCello Festival in Liestal. Hornungs discografie omvat zowel soloconcerto's als opnames met kamermuziekensembles. Voor zijn eerste album uit 2011 én zijn opname van Dvorák's Celloconcerto met de Bamberger Symphoniker uit 2012 ontving hij de ECHO Klassik Preis. Maximilian Hornung wordt ondersteund en gesponsord door de Anne-Sophie Mutter Circle of Friends Foundation en de Borletti-Buitoni Trust London.

www.maximilianhornung.de

Doe het *für* Elise

ONZE PIANO'S HEBBEN UW STEUN NODIG.

De piano is de begeleidende kracht voor de musici, dansers en acteurs van morgen. Om jonge musici en podiumkunstenars van het Koninklijk Conservatorium Antwerpen op het allerhoogste niveau op te leiden, kan een kwaliteitsvol instrumentarium niet ontbreken. Het Conservatorium heeft permanent 87 piano's in gebruik en veel van deze piano's zijn aan renovatie of vervanging toe.

U kan investeren in het artistiek talent van morgen op het rekeningnummer BE10 0000 0000 0404 (BIC: BPOTBEB1) van de Koning Boudewijnstichting en vermeld '128/2838/00002' als gestructureerde mededeling.*

*Voor elke gift vanaf €40 ontvangt u een fiscaal attest waardoor 45% van uw gift in mindering wordt gebracht van de door u te betalen belastingen.

Steun het talent van morgen. www.savethepiano.be

**Kinder-
kunstendag**

Binnenkort in deSingel

FAMILA

concerten en muziektheater op kinder- en familiemaat

Kwartetten met Beethoven

Dudok Kwartet

Judith van Driel, Marleen Wester viool

Marie-Louise de Jong altviool **David Faber** cello

In 'Kwartetten met Beethoven' breekt het Dudok Kwartet het beroemde Strijkkwartet opus 132 van Beethoven open voor jonge oren. Een concert voor iedereen vanaf 6 jaar vol fantasievolle beelden, beweging, magie en verwondering met de mooiste muziek van Beethoven.

choreografie **Rosabel Huguet** dramaturgie **Caecilia Thunnissen**
coproductie **Oorkaan, Dudok Kwartet**

zo 19 nov 2017 / Theaterstudio / 14 uur & 16 uur
€ 12 (basis) / € 8 (-19 jaar)

www.desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

**Vlaamse
overheid**

Provincie
Antwerpen

STAD ANTWERPEN

mediasponsors

Knack

dS
De
Standaard

canvas